09/03/2026

Патриаршеска света Литургия и свещеническа конференция в град Ихтиман

На 6 март Негово Светейшество Софийският митрополит и Български патриарх Даниил отслужи Преждеосвещена света литургия в храм „Успение Богородично“, гр. Ихтиман, в съслужение с Негово Преосвещенство Браницкия епископ Йоан – първи викарий на Софийския митрополит, ставрофорен иконом Пламен Димитров – архиерейски наместник на Ихтиманска духовна околия, свещенство от околията и дякон Димитър Стефанов.

Песнопенията бяха изпълнени от хор „Св. Наум Охридски“ с ръководител д-р Андрей Касабов – и. д. секретар на Софийската света митрополия.

В края на богослужението Негово Светейшество произнесе слово, в което отбеляза:

„В този благословен период на покаянието – Великият пост, светата Православна църква ни призовава да положим усилия да вникнем по-внимателно върху взаимоотношенията си с Бога и да извършим трудове за

своето покаяние. Извън време на пост дори ние, като православни християни, се отпускаме, малко по-малко небрежението обхваща вниманието, мислите, желанията ни и, както казва свети апостол Павел, грехът ни лесно омотава (Евр. 12:1).

Времето преди Пасха – светата Четиридесетница, е благословено време на въздържание, време, по-различно от всички други дни през годината. Цялото богослужение е насочено към това да ни припомни множество примери от Свещената история, от живота на Църквата, от живота на светиите, за начини на покаяние – как тези преди нас са се обърнали от греха към Бога и как са постигнали Божията милост.

Често по време на богослужението звучи молитвата на свети Ефрем Сирин, която говори за духа на покаянието: „Господи и Владико на моя живот, не ми давай дух на безделие, униние, любоначалие и празнословие“ – често изпадаме в състояния, в които духът няма покой – след това казва: „дух на целомъдрие, смиреномъдрие, търпение и любов дарувай на мене, Твоя раб“.

Какво означава „дух на целомъдрие“? Духът, който опосредства взаимоотношенията ни с Бога и взаимоотношенията ни с всичко, което ни заобикаля – „цело-мъдрие“. Целомъдрието предпазва ума от разсеяност, а устата – от празнословие; целомъдрието е състояние, в което умът предпазва сърцето от лоши пожелания и в което – и с дух, и с тяло предстоим пред Бога. Когато се молим за „дух на целомъдрие“ – ние се молим да виждаме Бога непрекъснато пред себе си. Свети цар Давид пише: Винаги виждах пред себе си Господа, защото Той е от дясната ми страна; няма да се поклатя (Пс. 15:8). Като се замислим колко често губим връзката си с Бога, колко често нарушаваме целомъдрието, живеейки, сякаш Бог Го няма, пренебрегваме Го, губим упованието си, малодушието ни завладява – това е дух, в който сме близо до отпадане от Бога. Всичко това произлиза от безверието, от унинието. Тогава ни оборват мисли като „няма смисъл, какво мога да направя“. Любоначалието пък води човека към външна изява, която подхранва страстта на гордостта, себелюбието, себеизтъкването... И всичко това неминуемо поврежда душата.

„Дух на смиреномъдрие“. Не е възможно да опазим целомъдрието, тази наша връзка с Бога, за да Го виждаме с духовните си очи от дясната си страна, без смиреномъдрие, без да виждаме реалното си греховно състояние, без да помним, че без Бога нищо не можем да правим. Често, когато сторим добро дело, грехът в нас ни кара да се възгордеем, да мислим, че именно на нас се дължат успехите и че следва да ни се отдават почести, като мислим: „ние

направихме толкова неща за тези хора, а те не ни обръщат внимание, никой не ни поласкава“. От това, че очакваме похвали от хората, човешка слава, се нарушава целомъдрието и вътре в нас взема връх себелюбието. То изпълва сърцето ни, мотивира мислите и постъпките ни и ни завладява духът на любоначалието, унинието, празнословието.

Това е покаянието – дух на целомъдрие, на смиреномъдрие, търпение и любов. Защото не можем да опазим целомъдрието без смиреномъдрие и без търпение. Без да претърпяваме скърбите в живота, без да претърпяваме трудностите, често пъти теготата от неразбирането, което срещаме у хората, няма как да опазим благоразположението си към Бога, няма как да опазим себе си в благоговение. Когато изгубим търпение, често започваме да роптаем и упрекваме другите, а не виждаме, че причината за грешките, които допускаме, е в самите нас. Често се получава, че когато изгубим търпение, разпиляваме онова, което сме постигнали с много трудове.

„Дух на любов“ – това е, което се стремим да придобием като плод на своето покаяние.

Дух на целомъдрие, смиреномъдрие, търпение и любов – ако не помним винаги Бога, ако не предстоим пред Него и не пазим себе си от лоши мисли, от празнословие, от празност и безделие, ако не виждаме непрекъснато своята духовна нищета и не се предпазваме от горделиви мисли, ако не претърпяваме трудностите, не можем да изминем пътя за придобиване в сърцата ни на любовта към Бога и към човеците. В това се състои плодът, достоен за покаяние. Плодовете на покаянието са добродетелите.

Когато погледнем в себе си и осъзнаем колко пъти на ден забравяме Бога, проявяваме нетърпение и ропот, виждаме, че не само не проявяваме любов, но често в умовете и в сърцата ни има завист и злопаметство – всичко това ни показва колко духовна работа имаме да извършим върху себе си“.

„Тогава как да положим начало на покаяние, какво да започнем да правим? Чрез богослужението. Църквата ясно ни посочва пътя към покаянието. Нека постоянстваме да посещаваме богослуженията в сряда и петък; през първата седмица на поста се извършва Великото повечерие, всеки петък до петата седмица на поста се чете Акатистът на Света Богородица.

Колкото и грижи да има човек и да не му остава време да помисли за Бога, да размисли върху делата и постъпките си, то нека през тези дни след работа се събираме в храма. Богослужението, молитвата на Църквата насочват

нашето внимание към покаянието. Ако се вслушаме в стиховете по време на богослужението, ще открием в себе си много неща, които са предмет на труд на нашето покаяние; ще видим и благодатта, и силата, която общата молитва дава, за да придобием дръзновение да започнем духовната борба.

Да не пропускаме времето на поста, да не казваме „Не мога да постя, много е трудно, имам много работа“. Опитайте. Опитайте една седмица. Ако не сте започнали да постите, има още време, от днес започнете. Другата седмица намерете сили да прочетете за изповедта, въпросите за изповед, да видите грешките, които допускате, и на изповед пред свещеника да се отграничите от онова, което тормози съвестта и пречи на Христовия мир да успокои и умиротвори душата; и след това да пристъпим към светата Чаша. Това е целта на нашето покаяние – единението ни с Бога.

Когато приемаме пречистите Тяло и Кръв Христови с благоговение, с подготовка, с изпитване на съвестта, с изповед и с прочитане на молитвите преди свето Причастие, с покаяние, със съкрушено сърце, Бог ще ни даде духа, за който се молим в молитвата на свети Ефрем Сирин. Тогава и силите да предстоим целомъдрено пред Бога ще се укрепят, ще виждаме ясно своята духовна нищета и великата Божия милост спрямо нас, ще дойде и търпението, с което да преодоляваме трудностите и сърцата ни ще се изпълнят с любовта, която Господ проявява към нас, за да можем и ние да проявяваме такава към ближните“, завърши словото си Негово Светейшество, преподавайки на вярващите архипастирското си благословение.

Ставрофорен иконом Пламен Димитров изказа благодарност за патриаршеското посещение в дните на светата Четиридесетница, след което в сградата на архиерейското наместничество бе проведена свещеническа конференция, на която бяха обсъдени актуални за околията въпроси.

Текст: Михаил Тасков
Снимки: Весела Игнатова

bg-patriarshia.bg